

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 29/13

לפני : כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער : יעקב בירנבוים

נגד

המשיבה : מדינת ישראל

ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(המחלקה הכלכלית) (כב' השופט ח' כבוב) מיום 6.9.2012
בת"פ 410-02-11

תאריך הישיבה : כ"ט בטבת התשע"ד (1.1.2014)

בשם המערער : עו"ד ג' אדרת ; עו"ד י' מנור-נהרי

בשם המשיבה : עו"ד א' טבנקין

פסק-דין

השופט ע' פוגלמן:

לפנינו ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (המחלקה הכלכלית) (כב' השופט ח' כבוב) אשר הרשיע את המערער בעבירות של הפרת חובות גילוי ודיווח בניירות ערך כפי שיפורט להלן, וגזר עליו עונש של שנת מאסר על תנאי וקנס בסך של 300,000 ש"ח. הערעור מכוון להכרעת הדין בלבד.

כתב האישום וההליך בבית המשפט המחוזי

1. כתב האישום המקורי שהוגש בפרשה זו כלל שישה נאשמים ושלושה אישומים בגין עברות על חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ותקנות שהותקנו מכוחו, וכן עברות

כלכליות נוספות מחוק העונשין, התשל"ז-1977. שלושה נאשמים – ובהם שלמה ולד (להלן: ו'ל) – הודו, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן ונגזר דינם.

2. גרסתו האחרונה של כתב האישום (המתוקן בשלישית) כללה שני אישומים וארבעה נאשמים.

בחלק הכללי נטען כי נאשמת 1, פסיפיקה אחזקות בע"מ (להלן: פסיפיקה או החברה), הייתה במועדים הרלוונטיים חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. במרץ 2006 רכשו ולד וחברה קפריסאית בשם Nat East Holdings Limited (להלן: נאט) כ-40% ממניות פסיפיקה. החל ממרץ 2006, דיווחה פסיפיקה על ולד ועל נאט כבעלי שליטה בה. בדצמבר 2006 החלה פסיפיקה לפעול, באמצעות חברות בנות ובניהולו של ולד, בייזום, אחזקה וניהול של נכסי מקרקעין ברומניה. ולד איתר עסקאות, ניהל משא ומתן וחתם על הסכמים בשם פסיפיקה. המערער היה בתקופה הרלוונטית בעל מניות בפסיפיקה.

האישום הראשון נסב על עבירות בניירות ערך שביצעו פסיפיקה, ולד ונאשם 3, משה וויג, שעניינן בדיווחים מטעים בנוגע לעסקה לרכישת שתי חלקות מקרקעין ברומניה. אישום זה ופרטיו אינם מענייניו של הערעור שלפנינו ואין צורך לעמוד על פרטיו.

באישום השני, שכוון למערער בלבד ובו עוסק הערעור שלפנינו, נטען כי ביום 25.3.2007 פרסמה פסיפיקה תשקיף שפירט את מבנה השליטה בה ולפיו נאט החזיקה באותה עת באחוז הגבוה ביותר ממניותיה – 3,300,000 מניות (כ-38% מהון המניות). עוד דווח כי נאט נשלטת על ידי ראובן דלל ואריה כהן; כי ולד מחזיק ב-1,000 מניות פסיפיקה ובזכויות ל-1,000,000 מניות; וכי לכשיממש זכויות אלו ייחשב כמחזיק, יחד עם נאט, מכוח הסכמי הצבעה. אחרי פרסום התשקיף וחלוקת הזכויות על פיו, בתקופה שבין אפריל 2007 לבין ינואר 2008, דיווחה פסיפיקה, במסגרת דיווחים על אחזקות בעלי עניין, כי נאט מחזיקה ב-72,600,000 מניות (כ-30% מהון המניות של פסיפיקה); כי בעלי השליטה בנאט הם ראובן דלל ואריה כהן; וכי ולד נחשב כמי שמחזיק יחד עם נאט מכוח הסכמי הצבעה. כמו כן דווח ולד כבעל עניין בפסיפיקה גם מכוח היותו דירקטור ובשל אחזקתו ב-21,001,000 מניות, שהיו כ-8% מהון המניות של פסיפיקה. בכתב האישום נטען כי בניגוד לדיווחים האמורים, מבנה האחזקות של בעלי העניין בפסיפיקה בתקופת התשקיף ולאחריו היה שונה בשניים אלה: ראשית, נכון לאפריל 2007 החזיק ולד, מכוח הסכם עם דלל וכהן, בכ-55% מהחזקות נאט במניות פסיפיקה, דהיינו ב-40,000,000 מניות מתוך 72,600,000 מניות פסיפיקה שדווחו כמוחזקות בידי נאט. כל מניות פסיפיקה שדווחו כמוחזקות בידי נאט, הופקדו בפועל בחשבונותיו של

ולד, אשר היה מורשה לפעול בהן על פי ייפוי כוח מנאט. שנית, כ-28,600,000 מתוך 40,000,000 מניות פסיפיקה שדווחו כאמור כמוחזקות על ידי נאט והוחזקו למעשה על ידי ולד, הוחזקו על ידי בנאמנות עבור המערער, אשר לא דווח כבעל עניין בנאט או בפסיפיקה. לפי הנטען, בעשותו כן לא הגיש המערער לפסיפיקה הודעה כדין על שינויים בהחזקות בעלי עניין; גרם לכך שבדוח החזקות בעלי עניין של פסיפיקה ובדוחות הכספיים שלה לשנים 2007 ו-2008 היו פרטים מטעים, והכל כדי להטעות משקיע סביר. העבירות שיוחסו למערער הן אי-קיום הוראת סעיף 37 לחוק ניירות ערך; תקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 (להלן: תקנות ניירות ערך); ותקנות ניירות ערך (מועדי הגשת הודעה של בעל עניין או נושא משרה בכירה), התשס"ג-2003 – עבירה לפי סעיף 53(א)(4) לחוק; ואי-קיום הוראת סעיף 16(ב) לחוק (בנוסחו במועד הגשת כתב האישום) – עבירה על סעיף 53(א)(2) לחוק זה.

3. במענה לאישום כפר המערער במיוחס לו, אך נמנע מלפרט גרסה עובדתית משלו לאירועים הנטענים.

4. המחלוקת בבית המשפט המחוזי הייתה עובדתית בעיקרה ונסבה על השאלה אם התקיים בין המערער לבין ולד הסדר שלפיו האחרון ירכוש עבור הראשון מניות של פסיפיקה ויחזיק בהן עבורו בנאמנות. גרסת המשיבה הייתה שהשניים גיבשו הסדר כאמור במטרה להבריח נכסים מהרכוש המשותף של המערער ושל אשתו, נוכח סכסוך גירושין שהתנהל ביניהם, תוך שהוסכם כי ברגע שיסתיים הסכסוך, ולד יעביר למערער את המניות שהחזיק עבורו. לטענת המשיבה, החזקת המניות בנאמנות הייתה מחויבת בדיווח לפי חוק ניירות ערך ותקנותיו, והפרת חובת הדיווח גיבשה את יסודות עבירות הדיווח והגילוי שיוחסו למערער.

5. המשיבה ביקשה להוכיח את גרסתה בראש ובראשונה באמצעות הודעות שמסר ולד בחקירותיו ברשות לניירות ערך (להלן: הרשות). הואיל וולד הציג בעדותו בבית המשפט גרסה שונה מזו שמסר ברשות, הוא הוכרז עד עוין והודעותיו ברשות הוגשו מכוח סעיף 10א(ג) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. כמו כן ביקשה המשיבה לתמוך את גרסתה בראיות עצמאיות ונסיבתיות שונות לחיזוק גרסתו המקורית של ולד.

6. המערער, מצדו, הכחיש בעדותו ובסיכומיו את ההסדר הנטען וטען כי אשתו ידעה ביום הפירוד אלו נכסים היו ברשותם. המערער לא הכחיש שהעביר לולד סכומי כסף שונים, אך גרס שהעבירם למשמורת בלבד; שלא ידע למה הכסף שימש בפועל; ושלא ביקש מולד לרכוש עבורו מניות של פסיפיקה או להחזיקן בשבילו בנאמנות. לתמיכה בגרסתו טען המערער כי סכומי הכסף הועברו לולד חמישה חודשים לאחר

רכישת המניות; כי הסכים לקבל אותן במקום את הכסף בדיעבד, לאחר שנוכח כי אין באפשרותו של וולד להשיב לו את הכסף עצמו; כי על אף שהסכים לקבל את המניות, בפועל הן לא הועברו לחזקתו משום שלא שילם סכום נוסף של 2,730,000 ש"ח שהיה עליו לשלם כתנאי להשלמת הרכישה; כי וולד שיעבד את המניות לבנק באופן שלא איפשר להעבירן לידיו; וכי נהג בהן מנהג בעלים לכל אורך הדרך באופן שמעיד כי הן היו שלו ולא של המערער. במישור המשפטי טען המערער כי לא הוכח קיומו של היסוד הנפשי הדרוש להרשעה בעבירה של דיווח שגוי בכוונה להטעות משקיע סביר.

פסק הדין של בית המשפט המחוזי

7. בית המשפט המחוזי (כב' השופט ח' כבוב) פתח את הניתוח העובדתי בסקירת האופן שבו התבצעה עסקת רכישת מניות פסיפיקה על ידי וולד ונאט (המניות שלפי הנטען הוחזקו עבור המערער בנאמנות). במרץ 2006 רכשה נאט כ-40% ממניות פסיפיקה בעסקה שתוכננה לפי המתווה הבא: (א) פסיפיקה תקצה לנאט 4,000,000 מניות ולולד 1,000,000 כתבי אופציה לרכוש מניה כנגד תוספת מימוש בסך 1 ש"ח, וזאת בתמורה ל-4,000,000 ש"ח; (ב) פסיפיקה התחייבה למכור 1,470,000 מניות רדומות במחיר של 1 ש"ח למניה לחברה בת שלה, וזאת בכפוף לאישור מהבנק; (ג) מחצית מהסכום שהתחייבו נאט וולד לשלם כאמור (2,000,000 ש"ח) תופקד על ידי נאט בנאמנות – 25% ביום 25.1.2006 ו-25% ביום 17.3.2006. את היתרה (בשיעור 50%) התחייבה נאט להעביר לפסיפיקה עם הקצאת המניות או ביום 30.4.2006 לפי המוקדם. בפועל הוקצו המניות לנאט בשני סבכים: ביום 2.3.2006 הייתה נאט אמורה לקבל 2,000,000 מניות אך הקצאה זו בוטלה. ביום 23.5.2006 הוקצו לנאט 2,000,000 מניות; וביום 12.6.2006 הוקצו לנאט 2,000,000 המניות הנותרות באופן הבא: נאט קיבלה 1,650,000 מניות; ושלושה משקיעים קיבלו יחדיו 350,000 מניות. בסיום ההקצאה פורסם ביום 12.6.2006 דיווח מידי על שינוי בניירות הערך של פסיפיקה בדבר הקצאת מניות פרטית של 4,000,000 מניות בלא שצוין מי הגורם שקיבל אותן. ביוני וביוולי 2006 מכרה נאט 700,000 מניות של פסיפיקה, כך שסך החזקותיה בחברה עמד על 3,300,000 מניות. בחודשים אפריל-מאי 2007 ביצעה פסיפיקה הקצאה נוספת של מניות שבמסגרתה זכאי היה כל בעל מניות לרכוש 21 מניות נוספות על כל מניה שברשותו במחיר של 10 אגורות למניה (להלן: ההקצאה מאפריל 2007). נאט מימשה את האופציה כך שהחזיקה בסך של 72,600,000 מניות של פסיפיקה. מכוח החזקותיו של וולד בנאט היו לו 39,600,000 מתוך סך מניותיה, והיתרה הוחזקה בידי דלל וכהן. כאמור, לפי הנטען בכתב האישום, 28,600,000 מתוך 39,600,000 המניות של נאט שהוחזקו פיזית בחשבונותיו של וולד, השתייכו למעשה למערער.

8. בית המשפט המחוזי סקר את שתי הגרסאות שהציג ולד: הגרסה המקורית שנפרסה בשבע ישיבות החקירה ברשות לניירות ערך, ולעומתה הגרסה החדשה שעלתה לראשונה בחקירתו השמינית של ולד ברשות, אשר התקיימה לאחר שגובשה טיוטת כתב האישום, ושבעיקרה דבק גם במהלך המשפט. את הגרסה המקורית סיכם בית המשפט כדלקמן: "[המערער] ביקש להשתתף ברכישת המניות של פסיפיקה, אולם בשל הליך הגירושין מאשתו רצה להימנע מרישום המניות על שמו. לפיכך, הוא נתן את הכסף לרכישת המניות לוולד באמצעות 'מעין הלוואה'. לפי סיכום בעל-פה – שבהמשך קיבל עיגון ב'פרוטוקול' בכתב [ת/139 – ע' פ'] – המניות תועברנה לידי ברגע שהליך הגירושין יבוא על סיומו" (פסקה 33 להכרעת הדין). ולד אישר בחקירותיו ברשות, בין היתר, כי הדברים שנכתבו בתשקיף לא היו נכונים כיוון שלא היה יכול לדווח שהוא מחזיק במניות עבור המערער; כי דובר בסוג של נאמנות; וכי המניות היו למעשה של המערער. לאחר שגובשה טיוטת כתב האישום, זומן ולד לרשות לצורך שימוע. או אז הוא העלה גרסה חדשה שלפיה "[המערער] העניק הלוואה לולד; ההלוואה שימשה את ולד, בין היתר, לרכישת מניות פסיפיקה; לא עלה בידו של ולד להחזיר את ההלוואה, ובעקבות זאת הסכימו השניים – בישיבה מיום 9.11.2008 [...] – כי חלף התשלום יקבל [המערער] את המניות, שתועברנה לחזקתו עם סיום גירושיו מאשתו; בפועל המניות לא עברו אל האחרון עד עצם היום הזה" (פסקה 42 להכרעת הדין). על רקע גרסה זו קבע בית המשפט המחוזי כי המחלוקת שלפניו אינה נוגעת לטרמינולוגיה שבה נקטו המערער וולד (יחסי נאמנות או לוואה-מלוואה), אלא למהות ההסכמה ביניהם. השאלה היא אפוא מי היה הבעלים האמיתיים של המניות. ככל שיוכח שכוונתם של המערער וולד הייתה שהמניות תועברנה בתום הליך הגירושין למערער – כשעד למועד זה הן תוחזקנה בידי ולד – הרי שדי במחויבות אובליגטורית זו כדי להצביע על כך שהמערער הוא בעל המניות האמיתי. בית המשפט קבע כי חקירתו של ולד לבשה ופשטה צורה: בעוד שלפי גרסתו המקורית, המניות היו אמורות לעבור למערער עם סיום הגירושין, בעדותו טען ולד לראשונה כי העברת המניות הייתה מותנית בתשלום סכום כסף נוסף. טענה זו נדחתה בהיותה גרסה כבושה, ומהטעם שהיא נסתרת בראיות אחרות ובהן מכתב מיום 12.12.2007 ששלח ולד לבא כוחו של שותפו, אריה כהן, שכלל פירוט של מבנה ההחזקות בנאט (ת/135). ממכתב זה עלה שהמערער לא נדרש לשלם בגין תוספת המימוש כתנאי לקבלת המניות, ולמעשה הן כבר ניתנו לו. גרסתו של ולד התפתחה אף מעבר לכך, כאשר העיד, מצד אחד, כי העברת המניות הייתה מותנית גם בסיכום עתידי עם המערער שהן יעברו לבעלותו (ולא רק בתוספת תשלום), ומצד שני כי הייתה לו (לוולד) התחייבות מוסרית כלפי המערער להעביר לו את המניות. בית המשפט מצא תימוכין לגרסתו המקורית של ולד גם בעובדה שאף לאחר שהוא והמערער סיכמו, כך לטענת ולד, שפירעון ההלוואה ייעשה באמצעות העברת המניות למערער, השניים לא ראו לדווח על השינוי באחזקות

בלא שניתן לכך כל הסבר המניח את הדעת. לאחר שעמד על סתירות נוספות בעדותו של וולד, ביכר בית המשפט את גרסתו המקורית ודחה את הגרסה החדשה.

9. לאחר מכן דן בית המשפט בגרסתו של המערער. בתחילת חקירתו ברשות מסר המערער כי הוא בעיצומו של הליך גירושין שאותו כינה "גהינום"; וכי עקב מצב זה הוא מעביר סכומי כסף לנאמנים שולד הוא אחד מהם. בהתייחס לרכישת מניות פסיפיקה, תחילה נמנע המערער מלהגדיר את אופי יחסיו עם וולד, אך לאחר מכן הציג גרסה דומה לגרסתו המאוחרת של האחרון. המערער טען כי וולד לא העביר לו את המניות כיוון שהיו משועבדות לבנק לאומי, והכחיש שהסכים עם וולד כי המניות לא יועברו אליו עד שיסתיימו הגירושים. המערער גרס כי כל עוד המניות לא עברו אליו פיזית הן של וולד ולא שלו; והעיד כי לא נתן לולד הלוואה אלא אמר לו: "שלמה, אני צריך למצוא איפה לשים את הכסף, אני לא צריך כרגע את המיליון הזה, תחזיק אותו אצלך". בית המשפט קבע כי עדותו של המערער לפניו הייתה טכנית ומרוחקת; וכי הוא לא סיפק הסבר לגבי מה שהורה לולד לעשות עם הכסף שהעביר לו. נקבע כי גרסה זו אינה מתיישבת עם הצהרתו המפורשת כשנחקר ברשות כי הוא רצה לרכוש מניות של פסיפיקה.

10. בין המשפט מצא חיזוקים לגרסת המאשימה בראיות חיצוניות כדלקמן:

א. מתווה העברת סכומי הכסף מהמערער לוולד בין יוני 2006 לינואר 2007 בסך כולל של כ-7,000,000 ש"ח. נקבע כי דפוס העברת הכסף מתיישב עם גרסתו המקורית של וולד. המערער הצביע על שלושה היבטים המפריכים, לשיטתו, את גרסת המשיבה: (1) מבחן הזמן – ההסכם לרכישת מניות פסיפיקה נחתם בינואר 2006, בעוד שלטענתו הוא החל להעביר לולד סכומי כסף ביוני 2006. טענה זו נדחתה משני טעמים: ראשית, הוכח כי המערער החל להעביר לוולד את הכסף ביום 5.6.2006 ואילו מניות פסיפיקה הועברו לנאט רק ביום 12.6.2006; שנית, הקצאת המניות השנייה אירעה במהלך אפריל-מאי 2007, שעה שבין 28.12.2006 לבין 28.1.2007 העביר המערער כ-3.5 מיליון ש"ח לוולד, סכום גבוה מתוספת המימוש שלטענת המערער היה עליו לשלם. (2) מבחן הכסף – המערער טען שכדי שהקצאת המניות אכן תתממש, היה על המערער להעביר לוולד סך של 2,730,000 ש"ח נוספים והמערער לא שילם סכום זה. טענה זו נדחתה בנימוק שהוכח כי הסכומים שהעביר המערער לוולד היו גבוהים מעלות המניות לרבות תוספת המימוש, ולכן היה על המערער להוכיח שסכומים אלו שימשו בפועל למטרות אחרות. המערער לא עמד בנטל זה. (3) מבחן השימוש – וולד העביר את מניות פסיפיקה לבנק לאומי כביטחון להלוואה בסך של 2,600,000 ש"ח שנטל. אם המניות אכן היו מוחזקות על ידי וולד בנאמנות, הכיצד יכול היה לעשות זאת בלא לקבל

את אישורו של המערער? נקבע כי אף אם ולד הפר את חובת הנאמנות, אין בכך כדי לגרוע מהסכמתם המוקדמת שלו עם המערער.

ב. כמות המניות שבבעלות המערער כעולה ממסמכים שערך ולד. בית המשפט מצא חיזוק לגרסת המשיבה במכתב שפירט את מבנה ההחזקות בפסיפיקה שנערך בכתב ידו של ולד (ת/135). ממכתב זה עלה כי המערער החזיק ב-28,600,000 מניות בפסיפיקה לאחר שהשקיע סך של 4,030,000 ש"ח. כמות מניות זו אף הופיעה בפרוטוקול ישיבה בין ולד למערער (ת/139). חיזוק נוסף נמצא במסמך שכתב ולד בכתב ידו הכולל חישובים שונים בנוגע להחזקות במניות פסיפיקה וחבויות כספיות שטרם נפרעו מצד בעלי המניות (ת/224). נקבע כי ארבעת המסמכים – ת/135 (פירוט מבנה ההחזקות), ת/139, ת/224 (שני מסמכי התחשבנות) ו-ת/232 (פירוט סכומי הכסף שהמערער העביר לוולד) משלימים זה את זה ומחזקים את גרסתו של ולד, וכולם יחדיו הם בבחינת ראיה עצמאית בעלת משקל משמעותי לחובתו של המערער.

ג. עדותו של שיינבאום. אף שסבר שדי באמור כדי להרשיע את המערער במיוחס לו, הוסיף בית המשפט והתייחס גם לעדותו של אורי שיינבאום – מי שהיה בעל שליטה בפסיפיקה וכיהן בה בתפקידים שונים לרבות דירקטור. שיינבאום העיד כי המערער נכח והיה מעורב באופן אקטיבי בכמה ישיבות דירקטוריון; כי חלק מהישיבות נערכו במשרדו של המערער; וכי במקרים שבהם המערער לא היה נוכח, הוא היה נוהג להתקשר לשיינבאום לצורך קבלת עדכון בנוגע לתוכן הישיבה. שיינבאום העיד על פגישה שהתקיימה בינו לבין המערער במתחם איקאה בנתניה שבה נכח גם ולד. השיחה נסבה על עסקת הקצאת המניות בפסיפיקה ובמסגרתה שאל שיינבאום את המערער כמה מניות יש לו, והאחרון השיב: "יותר ממה שאתה חושב". שיינבאום העיד כי המערער אמר לו שהוא מחביא מניות מאשתו. המערער טען שמדובר בגרסה כבושה, אך בית המשפט דחה את הטענה. נקבע כי אין לשלול את הסברו של שיינבאום שלפיו הוא לא סיפר על הפגישה בחקירתו הראשונה מאחר שהחוקר שאל אותו על המערער ומיד עבר לנושא אחר; וכי רק לאחר חקירתו הראשונה ברשות נודע לו מולד כי המערער היה הבעלים של כמות גדולה של מניות של פסיפיקה. בית המשפט דחה טענות שונות שכוונו למהימנות גרסתו של שיינבאום ובהן הטענה שהיה לו מניע להפליל את המערער משום שהאחרון התנגד להסדר נושים לפסיפיקה שהיטיב עם שיינבאום, ונקבע כי יש להקנות לעדותו את מלוא משקלה הראייתי.

ד. מעורבותו של המערער בענייניה של פסיפיקה. בבית המשפט הוצגו ראיות לכך שהמערער היה מעורב באופן אינטנסיבי בענייניה של פסיפיקה. המערער לא סיפק הסבר לכך זולת אמירה כללית שלפיה נתן לחברה ייעוץ לנוכח בקשתו של ולד ידידו.

בית המשפט קבע כי אין מדובר בהסבר סביר, וכי מעורבותו האינטנסיבית תומכת אף היא בגרסתו המקורית של וולד.

11. על רקע האמור, סיכם בית המשפט את ממצאיו העובדתיים כדלקמן: "המניות מושא האישום הוחזקו פיזית בחשבונותיו של וולד, אולם נרכשו בפועל למען בירנבאום והיו למעשה שייכות לו. על החזקותיו של בירנבאום ועל יחסי הנאמנות בינו לבין וולד לא דווחו השניים. על בירנבאום מוטלת הייתה חובה לדווח לחברה על-אודות החזקותיו במניות בהתאם לאמור בסעיף 37 לחוק ניירות ערך" (פסקה 89 להכרעת הדין).

12. בית המשפט דחה את טענת המערער כי לא הוכח היסוד הנפשי הדרוש לעבירת של כוונה להטעות משקיע סביר. הוטעם כי משהיה המערער מודע לכך שיש במעשיו, בהסתברות גבוהה, כדי להטעות משקיע סביר בדבר אחזקות בעלי עניין החברה, די בכך כדי לקיים את מודעות מסוג של כוונה, וזאת אף אם כוונתו בפועל הייתה "רק" להסתיר נכסים מאשתו.

13. לנוכח האמור הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בגזר דין מיום 21.11.2012 גזר בית המשפט על המערער שנת מאסר על תנאי למשך שנתיים לבל יעבור עבירה על חוק ניירות ערך וקנס בסך של 300,000 ש"ח או מאסר של ארבעה חודשים תחתיו.

הערעור

14. המערער טוען כי נפלו שגיאות בקביעותיו של בית המשפט המחוזי הן במישור העובדתי הן במישור המשפטי. לטענתו, בית המשפט המחוזי שגה בקביעתו כי המניות היו שייכות לו והוחזקו עבורו בנאמנות. נטען כי הוכח שולד נהג במניות מנהג בעלים באופן ששולל את האפשרות שהן הוחזקו בנאמנות; כי בית המשפט התעלם מעדותו של עד התביעה אפרים איצקוביץ, אשר העיד כי המניות שועבדו לטובת בנק הפועלים, כמו גם מראיות נוספות התומכות בגרסה זו. נטען כי בחינת ההעברות הכספיות מהמערער לולד מלמדת כי אלו לא שימשו לרכישת המניות; כי בית המשפט הסתמך באורח חלקי על הודעותיו של וולד ברשות לניירות ערך; כי שגה בקביעתו שחל שינוי בגרסתו של המערער; כי קיבל את גרסתו של העד שיינבאום חרף סתירות שנתגלו בה והיותה גרסה כבושה; כי נתן פרשנות מפלילה לראיות נסיבתיות בניגוד להלכה הפסוקה; וכי לא הוכח היסוד הנפשי הדרוש להרשעה בעבירות הכוונה שהמערער הורשע בהן.

15. המשיבה תומכת בפסק הדין של בית המשפט המחוזי מטעמיו. היא מדגישה כי פסק הדין נסמך על קביעות עובדתיות שאין זו מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בהן; וכי כל הטענות שמעלה המערער בבית משפט זה קיבלו מענה הולם בפסק הדין.

דיון והכרעה

16. נפתח בתשתית הנורמטיבית הצריכה לעניין. העבירות שהמערער הואשם בהן נסבו על הפרת חובות גילוי ודיווח לפי חוק ניירות ערך ותקנותיו. מטרתה של חובת הגילוי היא להבטיח הזרמה רציפה של מידע לשוק ההון המהווה תנאי-בלעדי-אין ליעילותו (לדיון בתכליות של חובת הגילוי ראו רע"פ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת דיסקונט השקעות בע"מ (21.2.2010) (להלן: עניין דסק"ש)). לשם כך עוגנו בחקיקה הוראות המסדירות את מהות המידע שיש לגלותו, את המועדים לגילוי ואת האופן שבו יש לדווח עליו לציבור. חובת הגילוי שעליה נסב האישום שכוון למערער עניינה בזהותם של בעלי העניין בתאגיד. חובה זו מוסדרת בכמה הוראות חקוקות. סעיף 37(א) לחוק ניירות ערך מטיל על בעל עניין חובה לדווח לתאגיד בדבר שינויים בהחזקותיו בו כל אימת שמוטלת על התאגיד עצמו חובה לדווח לציבור בנושא זה. חובת הגילוי מוטלת על התאגיד מכוח תקנה 33(ג) לתקנות ניירות ערך, המטילה עליו חובה לדווח על אודות אחזקותיהם של בעלי המניות בו מדי חודש. הפירוט נדרש לכלול, בין היתר, מידע על הסכמי הצבעה, על החזקות בנאמנות ועל החזקות עקיפות אחרות. לעניין זה קובעת תקנה 33(ג)(14) לתקנות ניירות ערך כי "היה בעל הענין נאמן – יובאו פרטי הנאמנות ומהותה וכן פרטי הנהנה". חובת דיווח כאמור מוטלת על תאגיד אף במסגרת תשקיף שהוא מפרסם, מכוח תקנה 28 לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף – מבנה וצורה), התשכ"ט-1968. הפרת חובות הדיווח הללו מהווה עברה פלילית לפי סעיפים 53(א)(4) (הפרת חובת דיווח לפי סעיף 37 לחוק) ו-52(א)(2) (הפרת חובת דיווח לפי תקנה 28) לחוק ניירות ערך, שזו לשונם:

(א) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר חמש שנים או קנס פי חמישה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד – פי עשרים וחמישה מן הקנס כאמור באותו סעיף: [...]

(2) גרם לכך שבטיוטת תשקיף או בתשקיף יהיה פרט מטעה ולא הוכיח שלא עשה כן כדי להטעות משקיע סביר; [...]

(4) לא קיים [...] הוראה מהוראות סעיף 37, או תקנות לפי הסעיפים האמורים, או גרם לכך שבדוח, בהודעה, במסמך רישום או במפרט הצעת רכש, לפי חוק זה או תקנות לפיו שנמסרו לרשות או לבורסה יהיה פרט מטעה, והכל כדי להטעות

הפרת הוראות של חוק זה

משקיע סביר; לענין זה, אם לא הוגש דו"ח תקופתי או דו"ח כספי ביניים תוך חדשיים מהמועד האחרון הקבוע להגשתו או עברו למעלה משבעה ימים מהמועד שנקבע להגשת דו"ח מידי או הודעה, והם לא הוגשו, או לא נמסרו בהתאם לדרישת הרשות, תהיה זאת ראייה לכאורה כי מי שחלה עליו החובה להגיש דו"ח או הודעה כאלה נמנע מהגשתם כדי להטעות.

יצוין כי בעת ביצוע העבירות שיוחסו למערער היה בתוקף סעיף 16(ב) לחוק, שהורה כי "לא יהיה בתשקיף פרט מטעה". סעיף 53(א)(2) קבע, בהתאם, כי המפר את הוראת סעיף 16(ב) ישא באחריות פלילית. בחוק ניירות ערך (תיקון מס' 45), התשע"א-2011 בוטל סעיף 16(ב) ונוסחו הוטמע בסעיף 53(א)(2) לחוק ללא שינוי נוסף בהיבט זה. הואיל וסעיף 16(ב) היה בתוקף במועדים הרלוונטיים – המערער הועמד לדין בגין הפרתו אשר גיבשה עברה לפי סעיף 53(א)(2) בנוסחו דאז. בפסיקתו של בית משפט זה שנתה ההלכה כי במקרים שבהם לא ניתן להוכיח במישרין כי עמדה לנגד עיני הנאשם מטרה להטעות משקיע סביר כאמור בסעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, שומה על בית המשפט להיזקק להלכת הצפיות.

"על-פי הלכה זו – אשר מקורה בדין ההלכתי – המודעות להתממשות הטעייה של משקיע סביר כאפשרות קרובה לוודאי שקולה כנגד המטרה להטעות משקיע סביר [...] אכן, הטלת אחריות על תאגיד או על פרט, שצפו כאפשרות קרובה לוודאי את התממשות הטעייה של המשקיע הסביר, מתבקשת מהתכלית המונחת ביסוד סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך. אין בכך הטלת נטל כבד מדי על התאגיד ועל מנהליו. יש בכך הגנה נאותה לשוק ניירות הערך. יש בכך ביטוי לחובת הגילוי הקבועה בחוק" (הנשיא א' ברק ברע"פ 4827/95 ה. ג. פולק בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 97, 110 (1997). ראו גם: ע"פ 5640/97 רייך נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(2) 433, 456-463 (1999); ע"פ 6269/99 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 496, 504-505 (2001); עניין דסק"ש, בפסקה 167).

17. מן הכלל אל הפרט: לאחר שהאזנו לטיעוני הצדדים ועיינו בחומר הראיות, באנו למסקנה שדין הערעור להידחות. לא מצאנו ממש בטענותיו של המערער המכוונות לקביעות העובדתיות של בית המשפט המחוזי, כמו גם לקביעותיו המשפטיות. פסק הדין נשען בראש ובראשונה על ממצאים עובדתיים שגובשו על סמך התרשמות בלתי אמצעית מן העדים. כידוע, הערכאה הדיונית נחשפת לעדים באורח ישיר ועל כן היא נהנית מיתרון להעריך את מהימנותם. מטעם זה אין ערכאת הערעור

נוהגת להתערב בקביעות הנוגעות למהימנות העדים למעט במקרים חריגים שאין המקרה שלפנינו בא בגדרם. בדחותו את הגרסה שהשמיע המערער בעדותו, קבע בית המשפט המחוזי:

“עדותו של בירנבאום בפני בית המשפט הייתה טכנית ומרוחקת. הוא נמנע מלהתמודד עם דבריו בתחילת החקירה ברשות לניירות ערך ועם גרסתו של וולד, שלפיהם עלה כי הוא העביר כספים לוולד כדי שירכוש את המניות, אשר תעבורנה לחזקתו עם השלמת הליך הגירושין שלו. יתרה מכך, בירנבאום הכחיש באופן מוזר את הטענה – המועילה לו, ולכן הופיעה בסיכומיו – כי הוא העביר את הכספים בתור הלוואה לוולד, ואמר כי הוא העביר לו אותם ‘סתם כך’ על-מנת שישמור עליהם. כך, מחד גיסא מתיישבים דברים אלה עם הגרסה המקורית של וולד שלפיה הועברו הכספים בנאמנות, קרי כדי שיחזיק אותם עבורו. מאידך גיסא, לא סיפק בירנבאום כל הסבר מהותי מה הורה לוולד לעשות עם כספים אלה, כשטענתו שלא אמר לו מה לעשות עמם. אולם, טענה זו לא יכולה להתקבל בהקשר הספציפי דכאן, לנוכח דבריו של [המערער] בחקירתו ברשות לניירות ערך ‘אני רצייתי לקנות מניות ב[פסיפיקה]. העברות הכספים בהיקפים הגדולים לוולד, לצד רצונו המוצהר לקנות מניות בפסיפיקה, מצביעים על כך שלמצער חלק מהכספים הועברו מ[המערער] למטרה ספציפית – השקעה במניות פסיפיקה” (פסקה 60 להכרעת הדין).

וביחס לגרסתו המקורית של וולד קבע:

“בחנתי בעיון את שבע ההודעות הראשונות של וולד ברשות לניירות ערך. התרשמתי כי הדברים נאמרו על-ידי וולד בשפתו הטבעית ובאופן בלתי אמצעי. וולד סיפר על-אודות רכישת מניות פסיפיקה ופירט ביזמתו על זהות המחזיקים בפועל במניות אלה, הגם שפיזית הן מצויות בידיו. אמירותיו בהודעות היו קוהרנטיות, בהירות וברורות והצביעו כולן על ‘ליבת הקשר’ שבינו לבין [המערער]. אותה ‘ליבה’ משקפת קשר ברור ומובן של סיבה ומסובב: המניות נרכשו על-ידי [המערער], אולם הוחזקו בפועל על-ידי וולד. זאת, עד להשלמת הליך הגירושין של [המערער] מאשתו. מדובר אפוא ב‘תרגיל’ שנועד לאפשר לבירנבאום להבריח נכסים מאשתו” (פסקה 39 להכרעת הדין).

לעומת זאת, עדותו של וולד בבית המשפט נדחתה בשתי ידיים תוך שנקבע:

"התרשמתי מעדותו של וולד כי הלה אינו מצליח לספק גרסה סדורה ועקבית. תשובותיו השתנו בהתאם לשואל ובהתאם לסיטואציה, ההרגשה הייתה כי הוא 'מתפתל' ומנסה לצאת מה'פינות' שאליהן נדחק לנוכח ניסיונו העקר להרחיק את בירנבאום מן המוקד ולהפחית עד לאיין כליל את מעורבותו בפרשה. העובדה שגם בסוגיות עובדתיות פשוטות לא הצליח וולד לספק תשובות עקביות מצביעה על כך שלא ניתן ליתן אמון באף מרכיב של הגרסה החדשה. לא זו בלבד, אלא שחוסר יכולתו של וולד להתמודד עם הסתירות שהוצגו לעיל אף מחזק לטעמי את מידת האמון שיש לייחס לגרסתו המקורית" (פסקה 52 להכרעת הדין).

18. גרסת התביעה חוזקה בשורה של מסמכים שנערכו בזמן אמת ומדברים בעד עצמם:

המסמך הראשון, אשר כפי הנראה נערך זמן מה לפני הקצאת הזכויות שבוצעה באפריל 2007, הוא ת/224. הואיל ואין טוב ממראה עיניים אביא את החלק הרלוונטי של מסמך זה במקור:

מסמך	מחיר	מסמך	מחיר
1830,000	900,000	2730,000	1,300,000
1100,000	1000,000	2100,000	1,000,000
1050,000	1450,000	1050,000	500,000
~~1155,000~~	3,350,000	1,155,000	550,000
~~1155,000~~			1155,000
			550,000
			7,035,000

עינינו הרואות: המסמך מעיד כי נכון למועד עריכתו, המערער היה הבעלים של 1,300,000 מניות של 1 ש"ח ערך נקוב (ומכאן ששילם עבורן סכום זה); אריה כהן החזיק ב-1,000,000 מניות; ראובן דלל החזיק ב-500,000 מניות ואילו וולד החזיק ב-550,000 מניות – ובסך הכל 3,350,000 מניות. נזכיר כי בסכב ההקצאה שבוצע באפריל 2007 היה זכאי כל אחד מבעלי המניות לרכוש 21 מניות לכל מניה שבבעלותו במחיר של 10 אג' למניה. כלומר, עבור כל אחת מהמניות שבבעלות המערער (1,300,000), היה עליו להוסיף 210 אג' (2.1 ש"ח) לשם מימוש מלוא הזכות שהוקנתה לו לרכוש מניות (ובסך הכל 2,730,000 ש"ח עבור 27,300,000 מניות נוספות). עוד עולה מהמסמך כי באותה עת המערער כבר "הביא" 900,000 ש"ח ו"צריך להשלים" 1,830,000 ש"ח. סכומים אלה יחדיו הם 2,730,000 ש"ח – הסכום שהמערער אמור לשלם בעד תוספת המימוש.

מסמך שני הוא ת/135. זהו מכתב מיום 12.12.2007 המופנה לפרקליטו של מר אריה כהן (אחד מבעלי המניות בנאט), אף הוא בכתב ידו של ולד. במכתב זה פירט ולד את מבנה האחזקות בנאט ובפסיפיקה כדלקמן:

ביצוע: עמ"ס ע"כ

① לחברת - NAT - ולקידה הסג"כ - 3,300,000 ש"ח.
 המניה בקצוג של 3,300,000 מניה - כליזר.
 לפי רכישת ש"ח;
 אגודת כפ"כ - 1,000,000 ש"ח = 1,000,000 מניה רגילה
 כליזר של 500,000 ש"ח = 500,000 מניה רגילה
 לפי רגיל - 500,000 ש"ח = 500,000 מניה רגילה
 משקיעים שונים (דינאם) - 1,300,000 ש"ח = 1,300,000 מניה רגילה
 סג"כ - 3,300,000 ש"ח = 3,300,000 מניה רגילה

② בלאגז מניה קיב"ה בג' - בקצוג בלאגז (אם יש) אג"ז
 21 מניה של 1 מניה בג'ה אג"ז
 אריה כהן קיב"ה: 21,000,000 מניה נוספה סג"כ 22,000,000 ש"ח
 כליזר של קיב"ה - 10,500,000 ש"ח " " " " 11,000,000 ש"ח
 של ה"אג"ז קיב"ה - 10,500,000 ש"ח " " " " 11,000,000 ש"ח
 ולקידה שונים קיב"ה - 27,300,000 ש"ח " " " " 28,600,000 ש"ח
 סג"כ מניה NAT - 78,600,000 ש"ח

הנה כי כן, בעוד שבמועד עריכתו של ת/224, המערער טרם "השלים" את כל תוספת המימוש (אלא רק 900,000 ש"ח מתוכה), נכון ליום 12.12.2007 הסכום הושלם במלואו: אותם "משקיעים שונים (בירנבוים)" שהחזיקו ב-1,300,000 מניות (כעולה גם מ-ת/224) קיבלו 27,300,000 מניות נוספות בעקבות ההקצאה שבוצעה באפריל 2007, ובסך הכל בבעלות המערער 28,600,000 מניות.

המסמך השלישי הוא ת/129. זהו פרוטוקול שנערך בכתב ידו של ולד מישיבה שהתקיימה בינו לבין המערער ביום 9.11.2008. נכתב בו כי "[המערער] העמיד הלוואות שונות שתמורתן הינו זכאי לזכויות שלהלן: (א) 28,600,000 (עשרים ושמונה מליון שש מאות) מניות פסיפיקה". הסכמה זו מתיישבת עם המסמכים הקודמים. עולה ממנה כי המערער זכאי לקבל את המניות שולד מחזיק (שהן למעשה שלו): 1,300,000 המניות שקיבל בסבב ההקצאה הראשון בצירוף 27,300,000 שקיבל בסבב ההקצאה השני, ובסך הכל 28,600,000 מניות.

המסמך הרביעי הוא ת/232. זהו מסמך שנערך בכתב ידו של המערער וכותרתו "העברות כספיות לשלמה ולד". המסמך מפרט רשימת סכומים ותאריכים בצידם. עולה ממנו כי החל מ-5.6.2006 ועד ל-28.12.2006 העביר המערער לולד שבעה סכומים המגיעים יחדיו לסך של 4,972,340 ש"ח; וכי בחודש ינואר 2007 בוצעו שלוש העברות נוספות, ובסך הכל 7,122,340 ש"ח. בא כוחו של המערער נמנע מלהתייחס למסמך מרכזי זה בסיכומיו בבית המשפט קמא, והדבר פועל כמובן לחובתו של המערער.

19. כאן המקום להדגיש כי העבירות שיוחסו למערער הן עבירות של אי-גילוי החל מחודש מרץ 2007 ואילך. כעולה מת/232, במועד זה המערער כבר העביר לולד מעל 7 מיליון ש"ח – סכום גבוה מזה שהיה עליו לשלם כדי לרכוש את כל המניות שולד החזיק עבורו, הן את המניות שהוקצו בשנת 2006 (1,300,000 מניות בעד 1,300,000 ש"ח) – הן את אלו שהוקצו באפריל 2007 (27,300,000 מניות בעד 2,730,000 ש"ח) – ובסך כולל של 4,030,000 ש"ח. זאת אף בהנחה שסך של כ-2,750,000 ש"ח מתוך הסכומים שהועברו אכן שימש למימוש אופציה לרכישת הקרקע ברומניה, כטענת המערער (סעיף 17 לעיקרי הטיעון). ממילא אין עילה להתערב במסקנת בית המשפט המחוזי כי דפוס ההעברות מתיישב עם כוונתו של המערער לרכוש מניות של פסיפיקה, כפי שמסר בחקירתו ברשות.

20. מסמכים אלה יחדיו – במצטבר לגרסתו המקורית של ולד שאותה קיבל בית המשפט – מובילים באופן בלתי-נמנע למסקנה שלפיה הסיכום כי ולד ירכוש את המניות ויחזיק בהן בנאמנות עבור המערער התגבש מראש, ולא בדיעבד; וכי במועד הדיווחים לבורסה נושא כתב האישום, ולד החזיק במניות עבור המערער. די בכך כדי לשלול את טענתו של ולד שלפיה השניים הסכימו בדיעבד שהמניות יועברו למערער מהטעם שאין באפשרותו של ולד להחזיר לו את הכספים שקיבל למשמורת. אולם בכך לא סגי. גרסת התביעה נתמכה גם בראיות נסיבתיות נוספות ובהן מעורבותו האינטנסיבית של המערער בענייני פסיפיקה (לרבות השתתפותו בישיבות דירקטוריון) – מעורבות שהמערער לא סיפק לה הסבר מניח את הדעת. די בתשתית ראייתית זו כדי לבסס את המסקנה שהמערער ביצע את העבירות שיוחסו לו ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט הפלילי.

21. המערער טוען כי הפעם הראשונה שהעביר לולד כסף הייתה ב-5.6.2006 – כמה חודשים לאחר שולד פעל לרכישת המניות, לאחר שהתחייב בהסכם לרכוש אותן ולאחר שכל המניות מומנו על ידו והוקצו לו. לשיטת המערער, בית המשפט קמא דחה טענה זו על בסיס ניתוח שגוי של מרשם בעלי המניות (נ/108), אשר הוביל אותו למסקנה כי העברת הסכום הראשון בוצעה לפני העברת המניות בפועל לנאט. נטען כי ניתוח נכון של המרשם מלמד כי בפועל הוקצו לנאט 2,000,000 מניות ביום 2.3.2006; וכי השאלה הרלוונטית בהקשר זה היא מתי ולד שילם עבור המניות והאם במועד זה היה לו כסף ששייך למערער – שאלה שבית המשפט המחוזי כלל לא בחן. כמו כן טוען המערער כי שגה בית המשפט המחוזי בקביעתו שלפיה העברת הסכום השני, בסך של 300,000 ש"ח, בוצעה יומיים לאחר העברת המניות ביום 14.6.2006. מכאן מסיק המערער כי במועד שבו ולד רכש את המניות, המערער טרם העביר לו כסף; ומשהעביר

לו כסף – כמה חודשים לאחר מכן – דובר בסכום שאינו מכסה את עלות המניות שנרכשו.

מוכן אני להניח, לטובת המערער, כי קביעתו של בית המשפט המחוזי שלפיה המערער החל בהעברות הכספים לולד לפני שהוקצו המניות אינה נקייה משאלות; וכי בית המשפט המחוזי קבע בטעות שההעברה השנייה הייתה בסך של 300,000 ש"ח ובוצעה יומיים לאחר ההקצאה מיום 12.6.2006. אף על פי כן, איני סבור כי יש בדברים אלה כדי להטות את כף המאזניים אל עבר זיכוי של המערער, שכן אין בכך כדי לפגום בגרעין הקשה של גרסת התביעה שהוכחה מעבר לספק סביר. נזכיר כי המסמכים שתוארו לעיל מעידים שבמועד הדיווחים נושא כתב האישום – שהם המועדים הרלוונטיים לענייננו – המערער כבר היה בעלים של 1,300,000 מניות (ת/224ב), ובדצמבר 2007 הוא היה הבעלים של 26,800,000 מניות שולד החזיק עבורו בנאמנות (ת/135). לכך יש להוסיף כי בית המשפט המחוזי סמך את הכרעתו על גרסתו המקורית של ולד אשר זכתה למלוא המשקל הראייתי, כמו גם על התרשמותו הבלתי אמצעית מעדותם של ולד ושל המערער לפניו – עדויות שלא זכו לאמון. קביעותיו אלה של בית המשפט – שזכו כאמור לחיזוקים נוספים – מעוגנות היטב בחומר הראיות ולא נמצאה עילה להתערב בהן.

22. טענה נוספת שהעלה המערער היא שבית המשפט המחוזי התעלם מכך שולד נהג במניות מנהג בעלים באופן השולל את האפשרות שהחזיק בהן בנאמנות. טענה זו נסמכת על ראיות שהוצגו ולפיהן המניות שועבדו לטובת בנק לאומי כנגד הלוואה אישית שנטל ולד; כי ולד תכנן לרכוש בכסף אגרות חוב של פסיפיקה; וכי המשיבה שינתה חזית בכך שלכתחילה טענה כי המניות הוחזקו בנאמנות, ולאחר מכן טענה כי אין מדובר בנאמנות פורמאלית. דין הטענה להידחות. הלכה היא כי יחסי נאמנות יכולים להיווצר בהסכם בעל פה ואף בהתנהגות (ע"א 3829/91 וואלט נ' גת, פ"ד מח(1) 801 (1994)). בדין קבע בית המשפט המחוזי כי יש לבחון את מהות היחסים בין ולד לבין המערער ולקבוע מה היה תוכן ההסכמה לגבי הבעלות במניות (השוו: (ה"פ (מחוזי ת"א) 548/06 ארנון נ' פיוטרקובסקי, פסקה 20 (1.3.2009)). בית המשפט קבע כי השניים הסכימו שולד ירכוש מניות עבור המערער ויחזיקן בנאמנות עד לסיום סכסוך הגירושין. בקביעה זו, כאמור, אין עילה להתערב. אף אם נניח, לצורך הדיון, שולד הפר את חובת הנאמנות כששעבד את המניות להבטחת הלוואה אישית שנטל, אין בכך כדי לגרוע מהסכמה מוקדמת למועד הפרה – שכאמור, הוכחה – ושהייתה מחויבת בדיווח. יתר על כן, וכפי שטוענת המשיבה, ספק אם בנסיבות דנן ניתן לראות בנטילת הלוואה משום הפרה של תנאי הנאמנות. זאת, משום שהמערער עצמו טען כי ולד תכנן לרכוש אגרות חוב של פסיפיקה בכספי הלוואה. בהינתן העובדה שהתקיימו

בין השניים יחסי נאמנות ושהמערער החזיק במניות רבות של פסיפיקה, הרי ששעבוד מניות פסיפיקה של המערער לצורך רכישה של ניירות ערך של החברה עצמה עשויה להיחשב דווקא לפעולה שהיא לטובת המערער-הנהנה. אף אין לקבל את הטענה בדבר שינוי חזית. המשיבה טענה מלכתחילה שולד החזיק במניות עבור המערער בנאמנות. היא לא טענה בשום שלב שנערך בין השניים הסכם נאמנות פורמאלי בכתב.

23. המערער הקדיש חלק לא מבוטל מערעורו לתקיפת ממצאיו של בית המשפט המחוזי לגבי עדותו של שיינבאום. דא עקא, וכפי שציין בין המשפט המחוזי, עדות מפלילה זו נמצאת במעגל השולי של ראיות התביעה לנוכח משקלן של יתר ראיות החיזוק שנדונו לעיל. מטעם זה איני רואה צורך להרחיב דיון בטענות אלו של המערער ואסתפק בציון העובדה שבית המשפט המחוזי היה ער לפערים בין גרסתו הראשונה של שיינבאום בחקירתו לבין הדברים שמסר בהשלמת החקירה ובבית המשפט. חרף זאת קבע בית המשפט כי אין בהם כדי לפגום במשקל העדות. בתוך כך דחה בית המשפט את טענות המערער לגבי עדותו של שיינבאום, ומצא אותה מהימנה. די בכל אלו כדי לדחות את טענות המערער בנושא זה.

24. לבסוף טוען המערער כי לא הוכח היסוד הנפשי הנדרש לעבירות שיוחסו לו. דין הטענה להידחות. בהתאם להלכה שעליה עמדנו, על עבירה של דיווח מטעה בכוונה להטעות משקיע סביר לפי סעיף 53 לחוק ניירות ערך חלה הלכת הצפיות כתחליף ליסוד הנפשי של מטרה להטעות משקיע סביר (עניין פולק, בעמ' 111). אין חולק כי זהות בעלי העניין בתאגיד היא מידע חשוב וחיוני לציבור המשקיעים. על כן, בדין קבע בית המשפט המחוזי כי אין נפקא מינה שהמערער לא התכוון להטעות משקיעים. די בכך שהמערער צפה כאפשרות קרובה לוודאי שמשקיע סביר יוטעה כתוצאה מאי-דיווח על כך שולד מחזיק עבורו את המניות בנאמנות. צפיות זו שקולה למטרה להטעות את ציבור המשקיעים ובכך מתמלאת דרישת ההוכחה של היסוד הנפשי של העבירות שבהן הורשע המערער. מסקנה זו נכונה במיוחד בהינתן העובדה שהמערער היה בעברו בעל שליטה בחברות ציבוריות ואף כיהן כנושא משרה בהן.

סוף דבר

25. העולה מן המקובץ הוא שאין עילה להתערב בהכרעת הדין של בית המשפט המחוזי ועל כן דין הערעור להידחות.

המשנה לנשיא מ' נאדר:

אני מסכימה.

המשנה לנשיא

השופטת ד' ברק-ארז:

אני מסכימה.

שופטת

הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט ע' פוגלמן.

ניתן היום, ט"ז באדר א התשע"ד (16.2.2014).

שופטת

שופט

המשנה לנשיא